

An Analysis of Financial Indicators Affecting the Financial Performance of Women Employed in the Tourism Industry

Faezeh Sadat Mirfakhradini

Associate Professor, Department of Management Sciences, Yazd University, Yazd, Iran

Fatemeh Azizi*

Assistant Professor, Department of Management Sciences, Yazd University, Yazd, Iran

Abstract

Women have accounted for over half of the tourism industry workforce in recent years. As such, attention to financial issues is crucial due to their significant impact on financial performance, and business owners should prioritize it in the tourism sector. This study aims to answer the question: What financial indicators influence the financial performance of women in Iran's tourism industry? To address this, the researchers employed a mixed-method approach (qualitative and quantitative), using both a literature review and a questionnaire. They developed a conceptual model based on the relationships between the financial indicators and used SmartPLS 3 software to test the model. The study's sample consisted of experts, managers, and women working in the tourism sector, totaling 65 participants. The results show that financial experience and literacy enhance women's financial behavior, directly influencing their financial resilience and ultimately improving the financial performance of tourism businesses.

Keywords: women's career advancement, financial performance, financial experience, financial literacy, financial resilience, financial behavior.

* Corresponding Author: azizi.fatemeh@yazd.ac.ir

How to Cite: xxxxxxx

1. Introduction

Due to the nature of the tourism sector's services, women's employment rates are higher than in other sectors. As a result, the impact of tourism development on women's employment has garnered significant attention in tourism literature (Bolukoglu & Gozukucuk, 2023).

Financial literacy is essential for ensuring financial stability and fostering economic development. In addition to focusing on financial literacy, financial resilience has gained increased attention, particularly due to the impact of the COVID-19 pandemic and the rising living costs (Anyfantaki et al., 2023).

Women tend to exhibit more prudent financial behavior than men and often serve as financial managers within their families (Gunawan et al., 2021). Financial behavior is a crucial aspect of daily life, as individuals need sufficient and appropriate financial knowledge and skills to make informed short- and long-term decisions. In efforts to encourage improved financial behavior, researchers have found that financial literacy is vital in enabling individuals to make responsible financial decisions (Morris et al., 2022).

The purpose of this study is to identify key financial indicators that affect the performance of employees in the tourism industry, with a specific focus on their impact on women's performance within this sector. In this context, factors such as financial literacy, financial behavior, financial resilience, financial experience, and financial performance have been identified from the literature, and the relationships between these factors have been analyzed. The findings of this study will contribute to a better understanding of the significance of financial issues and help prevent financial vulnerability among women in the tourism industry.

2. Literature Review

2.1. Financial literacy

Understanding how and why women and men have different levels of financial literacy is crucial for formulating policies aimed at reducing the gender gap and improving women's savings and investment decisions (Aguiar-Díaz & Zagalaz-Jiménez, 2022).

2.2. Financial experience

Most studies have confirmed a positive correlation between financial literacy and experience and prove that financial literacy is important for financial management practices, including cash flow management, savings, and investment (Wang & Liu, 2023).

Hypothesis 1: The financial experience of working women has a direct and significant effect on their financial literacy.

2.3. Financial behavior

Financial behavior refers to how individuals manage and utilize their money. This is achieved when a person has clear goals, intentions, and the motivation to practice sound financial habits to manage their income effectively and plan appropriately (Hermawan & Sudarsono, 2023). The literature highlights the importance of understanding how financial behavior impacts financial literacy (Puka, 2023).

Therefore, the following hypotheses can be examined:

Hypothesis 2: The financial literacy of working women has a direct and significant effect on their financial behavior.

Hypothesis 3: The financial experience of working women has a direct and significant effect on their financial behavior.

2.4. Financial resilience

Various studies have demonstrated a strong relationship between financial resilience and financial literacy (Lusardi et al., 2021; Clark et al., 2021; Andreou et al., 2023; Ariana et al., 2024). Financial literacy plays a key role in building financial resilience; however, the relationship between financial resilience and financial literacy remains underexplored (Bialowolski et al., 2022).

Hypothesis 4: The financial behavior of working women has a positive and significant effect on their financial resilience.

Hypothesis 5: The financial literacy of working women has a positive and significant effect on their financial resilience.

2.5. Financial performance

Financial literacy has a significant impact on financial performance; the higher the level of knowledge of financial literacy is on the financial performance of an organization. Therefore, financial literacy positively and significantly affects financial performance (Miswanto et al., 2024).

Based on the studies conducted in areas such as literacy, experience, financial behavior, and interrelationship, as well as their impact on the financial performance of organizations, the following opportunity can be considered:

Hypothesis 6: The financial resilience of working women has a direct and significant effect on their financial performance.

3. Methodology

The current study is a descriptive survey regarding data collection and practical in terms of orientation. The data collection methods include library research and questionnaires. The data analysis is performed using structural equation modeling. After reviewing the literature and identifying the relevant variables, the authors formulated specific research hypotheses and an initial model. The initial model was then analyzed using the Partial Least Squares (PLS) method with PLS3 Smart software to validate and confirm the defined relationships. A questionnaire consisting of 31 questions based on the model variables was designed for this purpose. The snowball sampling method was used to distribute and complete the questionnaires.

4. Results

According to the results, all the relationships in this study have been confirmed. Figure 1 shows the values of t statistic and path coefficients.

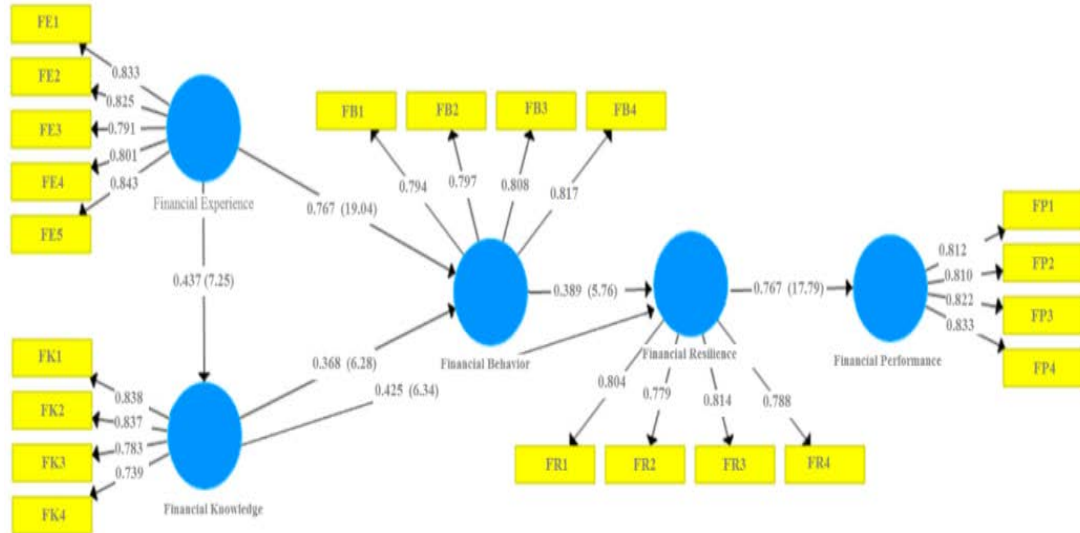

Figure 1: t-statistic values and path coefficients

5. Discussion & Conclusion

Based on the results of the current study, financial literacy and financial behavior positively affect resilience. This finding is consistent with the studies of Keyser et al. (2022), Hasan et al. (2018), Pandin et al. (2021), and Agata et al. (2023).

Financial literacy can be enhanced by providing high-quality financial education. While resilience cannot be developed rapidly, improving knowledge can lead to significant advancements in the future (Andreou et al., 2023).

Higher financial resilience can be attained by improving behavioral incentives. Financial literacy and knowledge equip women with the skills and experience to better manage their future financial well-being.

Based on the results of this study, financial experience has a direct and significant impact on financial literacy. This finding aligns with the research of Doi et al. (2020) and Wang and Liu (2023). Women should focus on improving their financial management behavior, particularly in saving, comparing prices when shopping, and engaging in short-term and long-term financial planning.

Another finding of the current study is that financial literacy and financial experience have a direct impact on financial behavior (Bernando, 2023; Bernando et al., 2023; Morris et al., 2022; Purwidiati & Tubastuvi, 2019). Individuals use their financial

experiences to learn how to manage resources and make informed future financial decisions. This experience can be gained through personal encounters and from the advice and knowledge shared by friends, family, or others with more experience, ultimately enhancing financial management, decision-making, and behavior.

آموزه انتشار

تحلیلی بر شاخص‌های مالی مؤثر بر عملکرد مالی زنان شاغل در صنعت گردشگری

فائزه سادات

 میرفخرالدینی

دانشیار، دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

فاطمه عزیزی*

استادیار، دانشکده اقتصاد، مدیریت و حسابداری، دانشگاه یزد، یزد، ایران

چکیده

در سال‌های اخیر بیش از نیمی از کارکنان صنعت گردشگری را زنان تشکیل می‌دهند. از این جهت توجه به مسائل مالی به جهت تاثیر آن‌ها در عملکرد مالی حائز اهمیت بوده و می‌بایست در اولویت بررسی صاحبان مشاغل گردشگری قرار گیرد. در این راستا هدف این مطالعه پاسخ به این سوال است که شاخص‌های مالی مؤثر بر عملکرد مالی زنان در صنعت گردشگری ایران، چه عواملی هستند؟ بدین منظور محققین با استفاده از روش تحقیق ترکیبی (کیفی-کمی) و از طریق بررسی کتابخانه‌ای و ابزار پرسشنامه، مدلی مفهومی تحقیق را از روابط بین شاخص‌ها ترسیم نموده و به منظور برازش آن از نرم‌افزار اسمارت پی‌ال‌اس ۳ استفاده کردند. جامعه آماری پژوهش را تعدادی از خیرگان، مدیران و زنان شاغل در حوزه گردشگری کشور تشکیل می‌دهند که مجموعاً در این تحقیق ۶۵ نفر می‌باشند. نتایج، حاکی از آن است که تجربه و سواد مالی به بهبود و ارتقای رفتار مالی زنان منجر می‌شود در حالی که رفتار مالی تاثیر مستقیمی بر تاب‌آوری مالی داشته و در نهایت به بهبود عملکرد مالی بنگاه‌های گردشگری کمک می‌کند.

کلیدواژه‌ها: پیشرفت شغلی زنان، عملکرد مالی، تجربه و سواد مالی، تاب‌آوری مالی، رفتار مالی

مقدمه

گردشگری یک فعالیت اقتصادی بسیار گسترده در جهان است، زیرا نه تنها شهرت و اعتبار کشور میزبان را افزایش می‌دهد، بلکه باعث تبادل عناصر مختلف فرهنگی در بین مقصدها نیز می‌شود. برای بسیاری از کشورها صنعت گردشگری منبع اصلی درآمدشان است که به آن‌ها این امکان را می‌دهد تا هر روز رقابتی‌تر شوند. علاوه بر این، شاخص‌های کلان اقتصادی مانند تولید ناخالص داخلی یک کشور را تحت تأثیر قرار می‌دهد و باعث تأثیر مثبت بر اشتغال‌زایی نیروی کار یک کشور خواهد شد (Pazarskis et al., 2023).

بهره‌وری نیروی انسانی یکی از معضلات گریبان‌گیر صنعت گردشگری است. مدیران باید در استخدام نیروی کارآمد، برنامه‌ای جامع و بلندمدت داشته باشند (میرفخرالدینی و همکاران، ۱۴۰۳). زنان امروزه مهمترین بخش صنعت گردشگری را تشکیل می‌دهند (موحد و همکاران، ۱۴۰۲). به جهت خدماتی بودن بخش گردشگری، اشتغال زنان در این بخش به نسبت سایر بخش‌ها بالاتر است. بنابراین، تأثیرات توسعه گردشگری بر اشتغال زنان موضوعی است که در ادبیات گردشگری بسیار مورد توجه قرار گرفته است (Bolukoglu & Gozukucuk, 2023). زنان حدود ۴۶ درصد از اشتغال در صنعت گردشگری را در سراسر جهان تشکیل می‌دهند (Pastore et al., 2021). طبق گزارش شورای جهانی سفر و گردشگری (WTTC) و مرکز جهانی گردشگری پایدار (STGC)^۱ در سال ۲۰۲۳، بخش گردشگری یک منبع مهم اشتغال برای مردان و زنان است، اما فرصت‌های شغلی در این بخش برای زنان، به‌ویژه در کشورهایی که بازار کار آن‌ها معمولاً تحت تسلط مردان است، اهمیت بیشتری دارد. افزایش حضور زنان در بازار کار می‌تواند به رشد و پیشرفت کشورها، به‌ویژه کشورهای کم‌درآمد، کمک کند. این امر باعث تنوع بیشتر در اقتصاد، افزایش بهره‌وری و کاهش نابرابری درآمدها می‌شود.

به طور متوسط، در سال ۲۰۲۱، زنان ۳۹/۳ درصد از مشاغل بخش گردشگری جهانی را تشکیل می‌دادند. همچنین، این گزارش نشان می‌دهد که صنعت هتلداری بزرگ‌ترین کارفرمای زنان در این بخش است و بیش از نیمی از اشتغال زنان در این صنعت را به خود اختصاص داده است. همچنین، حدود ۵۰ درصد از کل اشتغال در صنعت مهمان‌نوازی در سال‌های ۲۰۱۹ و ۲۰۲۱ به زنان اختصاص داشت.

¹ the World Travel & Tourism Council (WTTC) and Sustainable Tourism Global Center (STGC)

بخش گردشگری با فراهم کردن دسترسی زنان به مشارکت در فعالیت‌های اقتصادی و دسترسی به منابع و فرصت‌های شغلی بیشتر در این بخش، نقش حیاتی در کاهش نابرابری‌های جنسیتی دارد. همچنین برای توزیع عادلانه درآمد و رشد بلندمدت یک کشور، لازم است که زنان نیز در فرایند توسعه در نظر گرفته شوند (Nassani et al., 2019). اشتغال زنان در بخش گردشگری نه تنها باعث بهبود وضعیت اجتماعی و خانوادگی آنها می‌شود، بلکه قدرت چانه‌زنی آنها را نیز افزایش می‌دهد (Bouhmid, 2023). از آنجا که جمعیت زنان بیشتر از مردان است، زنان به منابع انسانی تبدیل می‌شوند که این پتانسیل را دارند که در زمینه مدیریت مالی مهارت و توانمندی کسب کنند (Gunawan et al., 2021). توسعه نقش زنان در نقاط مختلف جهان باعث شده است که مشارکت زنان در خانواده، جامعه و کشور کمتر از مردان نباشد. زنان نیز قادر به انجام فعالیت‌هایی هستند که می‌تواند درآمد خانواده را افزایش دهد (Suharta et al., 2023).

در زمینه تصمیم‌گیری و رفتار مالی، تفاوت‌های قابل توجهی بین مردان و زنان وجود دارد. تحقیقات نشان می‌دهد که مردان نسبت به زنان در مورد پیش‌بینی وضعیت اقتصادی در آینده خوشبین‌تر هستند و اعتماد به نفس بیشتری در انجام کارهای مالی دارند (Hauff & Hermansson, 2024). لند¹ و همکارانش (۲۰۲۰) به این نتیجه رسیدند که زنان رفتار مالی محتاطانه‌تری نسبت به مردان دارند و در خانواده‌های خود مسئولیت مدیریت امور مالی را بر عهده می‌گیرند (Aguiar-Díaz & Zagalaz-Jiménez, 2022).

رفتار مالی یک جزء ضروری از واقعیت روزانه هر فرد است. در واقع، افراد برای اتخاذ تصمیم‌های مالی آگاهانه در کوتاه‌مدت و بلندمدت، مانند انجام تراکنش‌های مالی، استقراض، پس‌انداز، سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی برای بازنشستگی، باید دانش و مهارت مالی کافی و مناسب داشته باشند. به دنبال تشویق افراد برای بهبود رفتار مالی خود، محققان دریافته‌اند که سواد مالی نقش اساسی در تصمیم‌گیری مسئولانه افراد ایفا می‌کند. به عبارتی سواد مالی منجر به تشویق رفتار مالی مطلوب می‌شود. محققان دریافته‌اند که بی‌سوادی مالی یک پدیده بین‌المللی گسترده است که اغلب با رفتار مالی ضعیف مانند نرخ پایین یا منفی پس‌انداز شخصی و شکست در سرمایه‌گذاری عاقلانه همراه است. این اشتباهات ممکن است منجر به اشتباهات مالی جدی و اغلب غیرقابل برگشت شود (Morris et al., 2022).

¹ Lind

بنابراین سواد مالی و رفتار مالی نقش اساسی در توسعه اقتصاد جهانی دارند (García-Santillán, 2024).

افزایش امید به زندگی، باعث شده است که زنان به اتخاذ تصمیم‌های مالی برای تضمین کیفیت زندگی خوب بپردازند. این امر مستلزم سطح بیشتری از استقلال در هنگام تصمیم‌گیری‌های مالی و سطوح بالای توانایی مالی است که تحت عنوان سواد مالی شناخته می‌شود. افزایش نقش زنان در جامعه منجر به استقلال بیشتر آن‌ها در تصمیم‌گیری‌های اقتصادی می‌شود (Aguiar-Díaz & Zagalaz-Jiménez, 2022).

مطالعات نشان داده‌اند که جنسیت بر سواد مالی تأثیر دارد. گرچه از دیدگاه مطالعات مختلف زنان نسبت به مردان سواد مالی کمتری دارند، اما زنان از نظر مهارت‌های مالی ماهرتر از مردان هستند. جنسیت تأثیر قابل توجهی بر تقویت ارتباط بین مهارت‌های مالی و دانش دارد (Dewi, 2022). این شکاف جنسیتی در سواد مالی به تقسیم کار در خانواده مربوط می‌شود که مردان را ملزم می‌کند تصمیمات مالی بیشتری بگیرند، در حالی که زنان وظایف دیگری مانند امور خانه‌داری را مدیریت می‌کنند. این وضعیت ممکن است به مردان فرصت بیشتری برای کسب یا بهبود سواد مالی‌شان بدهد، در حالی که زنان این فرصت را کمتر دارند (Kiliyanni & Sivaraman, 2018).

درک این که چرا زنان سواد مالی کمتری نسبت به مردان دارند، برای طراحی سیاست‌هایی که نابرابری‌های جنسیتی را کاهش دهد و سواد مالی، قدرت عمل و توانمندسازی زنان را افزایش دهد، ضروری است. زنان نیازهای خاصی در زمینه سواد مالی دارند، به ویژه به این دلیل که معمولاً طول عمر بیشتری دارند و درآمد کمتری نسبت به مردان کسب می‌کنند، بنابراین احتمال بیشتری دارد که در دوران پیری با مشکلات مالی روبه‌رو شوند (Espinoza-Delgado & Silber, 2024).

زنان و دختران در کشورهایی که برابری جنسیتی بیشتری وجود دارد، به احتمال زیاد سواد مالی بیشتری دارند. این امر نیاز به ارائه فرصت‌هایی برای زنان در سراسر جهان برای ارتقای آموزش و دانش مالی آن‌ها را نشان می‌دهد که می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر برنامه‌ریزی مالی، افزایش کیفیت زندگی، احساس امنیت مالی، استقلال و توانمندسازی آن‌ها داشته باشد (Sundarassen et al., 2023).

سطوح بالای سواد مالی زنان، باعث مدیریت مؤثر منابع مالی می‌شود و در نهایت بر تصمیمات آن‌ها برای استفاده از محصولات و خدمات مالی تأثیر می‌گذارد. استفاده روزافزون از این محصولات و خدمات می‌تواند تراکنش‌های مالی را افزایش دهد و رشد اقتصادی را به همراه داشته باشد و همچنین برابری در آمد را ارتقا دهد. (Gunawan et al., 2021).

سواد مالی می‌تواند عاملی حیاتی برای تضمین ثبات مالی و تقویت توسعه اقتصادی باشد. علاوه بر توجه به سواد مالی، موضوع تاب‌آوری مالی نیز به ویژه با توجه به همه‌گیری کوید-۱۹ و افزایش هزینه‌ها مد نظر قرار گرفته است. تحقیقات نشان می‌دهد که خانوارهایی که از نظر مالی تاب‌آور هستند، رضایت مالی، رفاه عمومی و همچنین سلامت روانی و جسمی بهتری را تجربه می‌کنند (Anyfantaki et al., 2023).

نتایج تحقیق بلیث حسین و همکارانش (۲۰۱۹) نشان داد که بین جنسیت و تاب‌آوری مالی یک ارتباط قابل توجه وجود دارد، به طوری که مردان تاب‌آوری مالی بهتری نسبت به زنان دارند. زنان در کشورهای در حال توسعه نه تنها سهم کمی در مالکیت حساب‌های مالی دارند، بلکه تجربه کمی در پس‌اندازهای رسمی نیز دارند. به همین دلیل، توانایی آن‌ها در مدیریت ریسک و حفظ تعادل مصرف در مواجهه با بحران‌ها یا از دست دادن درآمد نیز ضعیف است (Belayeth Hussain et al., 2019).

رفاه اقتصادی ضعیف در جامعه، تا اندازه‌ای مربوط به سطح پایین آگاهی مالی در بین اشخاص است که می‌تواند باعث نارضایتی و آسیب بیشتر به خانواده‌ها شود. بدین ترتیب، با توجه به شرایط کشور ایران و حرکت به سمت خصوصی‌سازی، سواد مالی یک مبنای ضروری برای پیشگیری و حل مسائل مالی است و به نوبه خود برای داشتن زندگی موفق حیاتی است (فرجاد رجبی، ۱۳۹۹).

تحقیق حاضر متمرکز بر زنان شاغل در صنعت گردشگری در کشور است، در حالی که اکثر مطالعات انجام شده مربوط به کشورهای اروپایی است، این در حالی است که نتایج تحقیق‌ها از نظر تفاوت‌های فرهنگی می‌تواند متفاوت باشد. ضمن اینکه مطالعات پیشین تنها به بررسی ارتباط بین سواد مالی و عملکرد مالی (Miswanto et al., 2024) پرداختند. حال آنکه هدف تحقیق حاضر بررسی روابط شاخص‌های مهم مالی موثر بر عملکرد مالی زنان شاغل در صنعت گردشگری است. در این راستا عواملی چون سواد مالی، رفتار مالی،

تاب‌آوری مالی، تجربه مالی و عملکرد مالی از ادبیات استخراج و روابط بین آن‌ها بررسی شده است. سواد مالی مبنایی برای تصمیم‌گیری آگاهانه فراهم می‌کند که به زنان امکان می‌دهد تا با شناخت بهتر مسائل مالی، رفتارهای مالی مثبت را اتخاذ کنند. در نتیجه تاب‌آوری مالی افزایش یافته و زنان را در مواجهه با بحران‌های مالی توانمندتر می‌سازد. علاوه بر این، تجربه مالی توانایی بهینه‌سازی فرصت‌ها و کاهش مخاطرات مالی را ارتقا داده و عملکرد مالی را بهبود می‌بخشد. از این رو یافته‌های این تحقیق به اهمیت درک مسائل مالی و جلوگیری از آسیب‌پذیری مالی زنان کمک خواهد نمود.

در این راستا پژوهش حاضر با بررسی مطالعات مشابه در این زمینه فرضیات را مورد بررسی و آزمون قرار می‌دهد تا بتواند به این سوال پاسخ دهد: شاخص‌های مالی موثر بر عملکرد مالی زنان شاغل در صنعت گردشگری ایران، کدامند؟

پیشینه پژوهش

گردشگری می‌تواند به عنوان یک منبع حیاتی برای افزایش اشتغال زنان و توانمندسازی آن‌ها عمل کند و به تحقق سومین هدف توسعه هزاره یعنی توانمندسازی زنان و برابری جنسیتی کمک کند. با این حال، نیاز است تدابیر اقتصادی برای تقویت اشتغال زنان در بخش گردشگری و بهبود مدیریت آن‌ها در نظر گرفته شود (Pastore et al., 2021). یکی از دلایل سهم بالای نیروی کار زن در بخش گردشگری عامل قیمت نیروی کار است. کارفرمایان به دنبال جذب نیروی کار زنانه هستند زیرا این امر به آن‌ها امکان می‌دهد که دستمزد کمتری پرداخت کنند. بخش گردشگری معمولاً شامل مشاغل ناپایدار و کوتاه‌مدت است. در چنین شرایطی، چون زنان بیشتر در این نوع مشاغل مشغول به کار می‌شوند، نسبت اشتغال زنان در این بخش از دیگر بخش‌ها بیشتر است. بنابراین، ضروری است که مشاغل مرتبط با گردشگری از نظر امنیت شغلی و درآمد، شرایط بهتری پیدا کنند. تأثیرات توسعه گردشگری بر اشتغال و توانمندسازی زنان موضوعی است که در ادبیات گردشگری مورد توجه قرار گرفته است (Bolukoglu & Gozukucuk, 2023).

به دلیل اهمیت موضوع مهارت‌های مالی در زمینه استخدام و اشتغال در صنعت گردشگری آرگرو و همکارانش در تحقیقی به تحلیل سطوح سواد مالی، خودکارآمدی مالی و علاقه مالی در بین دانشجویان رشته گردشگری با سایر رشته‌های مدیریتی پرداختند. نتایج این

تحقیق نشان داد که تفاوت‌های قابل توجهی در سطح سواد مالی و علاقه به مسائل مالی بین دانشجویان رشته‌های گردشگری و مدیریت وجود دارد که این تفاوت‌ها می‌تواند بر آینده شغلی آنان تاثیر بگذارد (Arquero et al., 2024).

در تحقیق دیگری به بررسی تاثیر سواد مالی بر مدیریت مالی پارک گردشگری طبیعی در اندونزی پرداخته شده است. داده‌های این تحقیق از ۴۰ نفر از مدیران جمع‌آوری و با استفاده از تحلیل رگرسیون تحلیل شدند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که سواد مالی تاثیر مثبت و معناداری بر مدیریت مالی دارد. این بدان معنی است که هر چه دانش مالی مدیران بهتر باشد، مدیریت مالی نیز بهتر خواهد بود. این یافته‌ها نشان می‌دهند که نیاز به بهبود کیفیت منابع انسانی مدیریت‌کننده گردشگری وجود دارد تا گردشگری منطقه به یک مقصد بهتر و پایدارتر تبدیل شود (Aprilia et al., 2024).

با هدف ترویج سواد مالی دیجیتال در بین زنان در هند، در تحقیقی به بررسی تاثیر سواد مالی دیجیتال بر تصمیم‌گیری مالی پرداخته شده است، همچنین در این تحقیق رابطه بین نگرش مالی، هنجارهای ذهنی، کنترل رفتار درک‌شده و دسترسی مالی با متغیر وابسته تصمیم‌گیری مالی بررسی شده است. در این تحقیق به تحلیل نظرات ۳۸۵ زن هندی از طریق مدل‌سازی معادلات ساختاری پرداخته شده است. یافته‌ها بیانگر این است که نگرش مالی منجر به تصمیم‌گیری مالی بهتر می‌شود. به همین ترتیب، هنجارهای ذهنی، کنترل رفتاری درک‌شده، سواد مالی دیجیتال و دسترسی مالی نیز تاثیر قابل توجهی بر تصمیم‌گیری مالی دارند. همچنین نتایج نشان داد که تاب‌آوری مالی رابطه تصمیم‌گیری مالی بر قصد سرمایه‌گذاری زنان را به طور قابل توجهی تعدیل می‌کند (Mishra et al., 2024).

در تحقیق انجام شده توسط میسرا و همکارانش مطرح شده است که سواد مالی و دیجیتالی به توانمندسازی زنان کمک کرده و در نتیجه، دستیابی به اهداف توسعه پایدار را تسريع می‌کند. این تحقیق به بررسی این دو نوع سواد و تاثیرات آنها می‌پردازد و مطرح می‌کند که سواد دیجیتال نه تنها دسترسی زنان به دانش و ارتباطات را افزایش می‌دهد، بلکه به آنها کمک می‌کند تا در عرصه کارآفرینی نیز وارد شوند و به استقلال مالی دست یابند. به علاوه، سواد مالی در کنار مهارت‌های دیجیتال می‌تواند به زنان کمک کند تا تصمیمات مالی بهتری بگیرند و در برابر بحران‌های جهانی تاب‌آورتر شوند (Mishra et al., 2024).

نتایج تحقیق شفيعی و گوشکی (۱۴۰۳) نشان می‌دهد که زنان نیاز دارند به دانش مالی بهتر به منظور رسیدن به سطح معینی از رفتار مالی بدون دسترسی به افزایش سرمایه دست یابند. فقدان سواد مالی باعث می‌شود که زنان در طیف وسیعی از سطح درآمد ابزار کافی برای عبور از زمینه‌های مالی زندگی خود را نداشته باشند. با توجه به یافته‌های این تحقیق عدم برخورداری از تحصیلات مناسب در حوزه مالی عموماً دارای همبستگی مثبت معنی‌دار با فقدان سواد مالی در زنان است. در نهایت، با توجه به یافته‌های این تحقیق، همبستگی مثبت و معنی‌داری بین درک مبانی مالی در آموزش‌های مالی با سواد مالی زنان وجود ندارد. بین رفتار سنتی جامعه در جلوگیری از دسترسی زنان به منابع آموزشی مالی و فقدان سواد مالی در زنان نیز همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد.

در تحقیق دیگری به بررسی نقش زنان در سواد مالی و رفتار مالی پرداخته شده است. در این تحقیق سرمایه‌گذاران حقیقی بورس اوراق بهادار تهران به عنوان جامعه آماری در نظر گرفته شده است. به منظور جمع‌آوری داده‌ها پرسشنامه‌ای بین ۳۸۴ نفر توزیع شده است که با روش معادلات ساختاری مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند. براساس نتایج، بین دانش مالی، آموزش‌های مالی والدین و رفتار مالی آن‌ها بر رفتار مالی زنان رابطه مثبت و مستقیمی وجود دارد. آموزش‌های مالی والدین و رفتار مالی آن‌ها بر هنجار ذهنی افراد نسبت به اطلاعات مالی در زنان تاثیر دارد (مرجانی و ایمانی، ۱۴۰۱).

تحقیقات پیشین بیشتر به بررسی تاثیر سواد مالی و رفتار مالی در بین مدیران تاسیسات گردشگری و فارغ‌التحصیلان رشته گردشگری پرداختند، در حالی که تحقیق حاضر به‌طور خاص بر زنان شاغل در صنعت گردشگری متمرکز است. در تحقیق حاضر به تحلیل دقیق روابط میان سواد مالی، تاب‌آوری مالی، تجربه و رفتار مالی بر عملکرد مالی زنان شاغل در گردشگری پرداخته شده است موضوعی که طبق بررسی محققان تاکنون در این صنعت بررسی نشده است. زنان شاغل در صنعت گردشگری با چالش‌های خاصی نظیر ناپایداری شغلی، درآمد پایین‌تر و فرصت‌های کمتر برای پیشرفت شغلی روبه‌رو هستند. بنابراین، بررسی روابط میان این عوامل می‌تواند به بهبود شرایط مالی و توانمندسازی اقتصادی زنان کمک کند.

در ادامه به بررسی روابط بین متغیرهای مدنظر در این تحقیق پرداخته شده است.

سواد مالی

سواد مالی به یکی از موضوعات مهم در سطح جهانی تبدیل شده و در سال‌های اخیر رشد چشمگیری داشته است. این مفهوم شامل دانش و درک مفاهیم مالی و ریسک‌های مرتبط با آن است. همچنین، سواد مالی به مهارت‌ها و انگیزه‌هایی اشاره دارد که افراد را قادر می‌سازد تا از این دانش برای اتخاذ تصمیمات مالی صحیح در زمینه‌های مختلف استفاده کنند و در نهایت، رفاه مالی خود و جامعه را بهبود بخشند و در فعالیتهای اقتصادی مشارکت کنند (Arquero et al., 2024). به عبارتی سواد مالی، دانش، مهارت و باورهایی است که بر نگرش و رفتار برای بهبود کیفیت تصمیم‌گیری و مدیریت مالی برای دستیابی به رفاه مالی عمومی تأثیر می‌گذارد. سواد مالی معیاری است برای ارزیابی میزان درک فرد از مفاهیم مالی مهم و توانایی و اعتماد به نفس او در مدیریت امور مالی شخصی، با در نظر گرفتن تغییرات شرایط اقتصادی و رویدادهای مختلف زندگی است (Hermawan & Sudarsono, 2023). ارتقای سطح سواد مالی در جامعه به ویژه در بین گروه‌های آسیب‌پذیر از جمله زنان نقش مهمی در بهبود مدیریت پول شخصی، برنامه‌ریزی‌های مالی، تصمیم‌گیری‌های آگاهانه، استفاده درست از فرصت‌های مالی و رضایت اجتماعی دارد (نوروزی و همکاران، ۱۴۰۱).

تحقیقات قبلی نشان داده است که زنان در مقایسه با مردان سطح سواد مالی کمتری از خود نشان می‌دهند. سطح پایین سواد مالی زنان با عدم اعتماد به تصمیمات مالی، علاقه به سرمایه‌گذاری و امور مالی شخصی و تحمل ریسک زنان مرتبط است. سواد مالی تأثیر مثبت و معناداری بر بهبود عملکرد سازمان‌ها دارد. با این حال، اثر سواد مالی بر عملکرد به طور گسترده انجام نشده است (Wahyulina et al., 2023). درک اینکه چگونه و چرا زنان و مردان دارای سطوح مختلف سواد مالی هستند برای تدوین سیاست‌هایی با هدف کاهش شکاف جنسیتی و بهبود تصمیمات پس‌انداز و سرمایه‌گذاری زنان بسیار مهم است (Aguiar-Díaz & Zagalaz-Jiménez, 2022). شکاف جنسیتی در سواد مالی ناشی از این است که تصمیم‌های مالی مهم در خانواده معمولاً توسط مردان گرفته می‌شود، در حالی که زنان بیشتر وظایف دیگر خانه را مدیریت می‌کنند. این وضعیت باعث می‌شود که مردان نسبت به زنان فرصت‌های بیشتری برای کسب یا تقویت سواد مالی داشته باشند (Kiliyanni & Sivaraman, 2018).

نتایج تحقیق انجام شده در هند نشان داد که سواد مالی دارای رابطه قوی با رفتار مالی زنان می‌باشد (Rai, Dua & Yadav, 2019).

اشتغال سواد مالی را افزایش می‌دهد زیرا فرصت‌های ارزشمندی برای پردازش اطلاعات پیچیده، مذاکره در مورد شرایط بهتر و پیش‌بینی نتایج احتمالی فراهم می‌کند. همچنین، درآمد ارتباط مثبت قوی‌تری با سواد مالی دارد، به این معنی که افرادی با درآمد بیشتر معمولاً سواد مالی بالاتری دارند (Khan & Surisetti, 2020).

تجربه مالی

افراد با تجربه و دانش مالی تمایل دارند که هزینه‌های خود را به‌طور عاقلانه‌تری مدیریت کنند. سواد مالی نه تنها باعث کسب تجربیات مالی متنوع می‌شود، بلکه با ایجاد شایستگی‌های مالی قوی‌تر، به فرد این امکان را می‌دهد که با آرامش بیشتری تصمیمات مالی بگیرد و در نتیجه، رفاه مالی بیشتری را تجربه کند (Khan & Surisetti, 2020).

اکثر مطالعات نشان داده‌اند که ارتباط مثبت قابل توجهی بین سواد مالی و تجربه وجود دارد و تأکید می‌کنند که سواد مالی نقش مهمی در شیوه‌های مدیریت مالی دارد. این شامل مدیریت جریان نقدی، پس‌انداز و سرمایه‌گذاری است که همگی به بهبود وضعیت مالی فرد کمک می‌کنند (Wang & Liu, 2023).

تجربه داشتن یک محصول مالی یا به اشتراک گذاشتن تجربیات مالکیت این محصولات با دیگران، عامل مهم دیگری است که می‌تواند سواد مالی را بهبود بخشد. تحقیقات نشان داده است که تجربه مالی بر سواد مالی اثر مثبت و معناداری دارد (Dewi et al., 2020).

تجارب مالی به افراد این امکان را می‌دهد که در تصمیم‌گیری‌های مالی خود موفقیت‌ها و شکست‌ها را تجربه کنند. این تجارب به آن‌ها کمک می‌کند تا عواقب اقدامات خود را درک کنند، از اشتباهات گذشته خود درس بگیرند و در نتیجه، تصمیمات مالی آگاهانه‌تر و بهتری اتخاذ کنند.

تجربه مالی عامل تعیین‌کننده سواد مالی در نظر گرفته می‌شود. تجارب مالی از طریق یادگیری، مشارکت و تجربیات عملی می‌تواند سواد مالی را به میزان قابل توجهی افزایش دهد. شواهد تحقیقاتی نشان می‌دهد که افراد با درگیر شدن در فعالیت‌های مالی و یادگیری از تجربیات خود می‌توانند سواد مالی خود را بهبود بخشند.

تجربه مالی با شکل دادن به نگرش‌ها و عادات فرد، تأثیر قابل توجهی بر رفتارهای مالی دارد. به‌عنوان مثال، قرار گرفتن مداوم در معرض فعالیت‌های مالی می‌تواند رفتارهای مالی مسئولانه‌ای مانند بودجه‌بندی، پس‌انداز و مدیریت بدهی را در افراد پرورش دهد. این تجارب به فرد کمک می‌کند تا به‌طور مؤثرتری منابع مالی خود را مدیریت کند (Puka, 2023).

فرضیه ۱: تجربه مالی زنان شاغل تأثیر مستقیم و معناداری بر سواد مالی آن‌ها دارد.

رفتار مالی

افرادی که قادر به انجام ارزیابی‌های مالی مناسب هستند، در آینده با مشکلات مالی مواجه نخواهند شد و می‌توانند اولویت‌های مرتبط با صرف هزینه‌های خود را به‌خوبی شناسایی کنند. رفتار مالی به مجموعه‌ای از رفتارهای انسانی اشاره دارد که با مدیریت مالی فرد مرتبط است.

رفتار مالی به نحوه مدیریت و استفاده افراد از پولشان مربوط می‌شود. زمانی می‌توان به این مهم دست یافت که فرد دارای اهداف، نیت و انگیزه قوی برای داشتن رفتار مالی خوب باشد تا بتواند درآمد دریافتی را مدیریت کرده و برنامه‌ریزی مالی انجام دهد (Hermawan & Sudarsono, 2023).

رفتار مالی را می‌توان به عنوان فرآیند تصمیم‌گیری مالی و هماهنگی بین انگیزه‌های فردی و اهداف یک کسب و کار تفسیر کرد (Aulia et al., 2023).

در حال حاضر، ادبیات گسترده‌ای وجود دارد که به‌طور تجربی نشان می‌دهد سواد مالی ارتباط مستقیمی با رفتارها و نتایج مالی افراد دارد، از جمله پس‌انداز، ارزش خالص و انباشت ثروت. سواد مالی و رفتارهای مالی به‌طور قابل توجهی به یکدیگر وابسته هستند. افرادی که سواد مالی بالاتری دارند، رفتارهای مالی بهتری از خود نشان می‌دهند و به نتایج مالی مطلوب‌تری دست می‌یابند. بسیاری از مطالعات تأکید کرده‌اند که افراد با سطح سواد مالی بالاتر، احتمال بیشتری برای برنامه‌ریزی برای بازنشستگی و مشارکت در بازار سهام دارند (Bialowolski et al., 2022).

یافته‌های پژوهش‌های مختلف نشان می‌دهد که رفتار مالی هم به‌عنوان یک جزء و هم به‌عنوان یک نتیجه از سواد مالی عمل می‌کند. ادبیات موجود بر اهمیت درک تأثیرات متقابل

رفتار مالی و سواد مالی تأکید دارد، به طوری که رفتارهای مالی صحیح می‌توانند باعث تقویت سواد مالی شوند و بالعکس، سواد مالی بالا نیز رفتارهای مالی بهتری را به دنبال دارد (Puka, 2023). زنان در مقایسه با مردان در جنبه‌های هزینه‌کرد، پس‌انداز و برنامه‌ریزی مالی شخصی آگاه‌تر هستند. این دانش مالی بر رفتار مالی آن‌ها تأثیر می‌گذارد و موجب می‌شود که تصمیمات مالی خود را با دقت بیشتری اتخاذ کنند و برنامه‌ریزی بهتری برای آینده مالی خود داشته باشند (Khan & Suriseti, 2020).

سواد و تجربه مالی تأثیر مثبتی بر رفتار مالی دارند و به طور قابل توجهی به تحقق رفتار مالی مثبت کمک می‌کنند. این دو عامل در مدیریت امور مالی بسیار مؤثر هستند و در مقایسه با سایر شاخص‌ها، نقش مهمی در بهبود تصمیمات مالی فرد ایفا می‌کنند (Ameliawati & Setiyani, 2018). هنیف اسواری^۱ در سال ۲۰۲۲، پژوهشی با هدف بررسی تأثیر سواد و تجربه مالی بر عملکرد مالی استارت‌آپ‌ها انجام داد و به این نتیجه رسید که هر دوی این شاخص‌ها با میانجی‌گری رفتار مالی بر عملکرد مالی سازمان‌ها مؤثر هستند (Iswari, 2022). بنابراین فرضیات زیر قابل بررسی هستند:

فرضیه ۲: سواد مالی زنان شاغل بر رفتار مالی آنها تأثیر مستقیم و معناداری دارد.

فرضیه ۳: تجربه مالی زنان شاغل بر رفتار مالی آنها تأثیر مستقیم و معناداری دارد.

تاب‌آوری مالی

تاب‌آوری دارای سه توانایی انطباق، جذب و دگرگون‌کننده^۲ است که به سطوح مختلف تغییرات یا شوک‌ها پاسخ می‌دهد. راهبردهای جذب، شامل اقداماتی برای حفاظت از معیشت و تأمین نیازهای اساسی است. توانایی تطبیقی، به معنای یادگیری از تجربیات و سازگاری با شرایط متغیر خارجی است، در حالی که دگرگونی به توانایی ایجاد سیستم‌های جدید در شرایطی اشاره دارد که ساختارهای بوم‌شناختی، اقتصادی و اجتماعی حفظ سیستم‌های موجود را دشوار می‌سازد و نیاز به تجدید و بازنگری ایجاد می‌کند. این سه ظرفیت می‌توانند به طور مؤثر در تنظیم تاب‌آوری مالی خانوارها به کار گرفته شوند.

¹ Hanif Iswari

² adaptive, absorptive and transformative

تاب آوری مالی به معنای توانایی یک فرد برای بقا، سازگاری با شرایط دشوار و محافظت از خود در برابر اثرات منفی، خطر، زیان یا استرس است. این قابلیت به فرد کمک می‌کند تا با چالش‌های مالی مقابله کرده و از آسیب‌های ناشی از آن‌ها جلوگیری کند. برای اندازه‌گیری تاب آوری مالی به صورت فردی، از هفت جنبه استفاده می‌شود که عبارتند از: تجدید احساسات، جنبه‌های خوش‌بینی، توانایی تجزیه و تحلیل مشکلات، همدلی، پیشرفت، و سایر ویژگی‌های روانشناختی که به فرد در مقابله با مشکلات مالی کمک می‌کنند.

تاب آوری مالی را می‌توان به عنوان توانایی فرد برای مقابله و ادامه زندگی در شرایطی که رویدادهای زندگی بر درآمد و دارایی‌های او تأثیر می‌گذارد، تعریف کرد. رویدادهای استرس‌زای مالی مانند بیکاری، طلاق، ناتوانی و مشکلات سلامتی می‌توانند تأثیرات منفی بر فرد داشته باشند، اما تاب آوری مالی به او این امکان را می‌دهد که با این چالش‌ها روبه‌رو شده و از آن‌ها عبور کند، به گونه‌ای که بتواند زندگی مالی خود را حفظ و مدیریت کند (Aulia et al., 2023).

تحقیق‌های مختلف نشان داده است که تاب آوری مالی ارتباط قوی با سواد مالی دارد (Lusardi et al., 2021; Clark et al., 2021; Andreou et al., 2023; Ariana et al., 2024). سواد مالی می‌تواند به ایجاد تاب آوری مالی کمک کند، اما ارتباط بین تاب آوری مالی و سواد مالی هنوز به خوبی مورد مطالعه قرار نگرفته است (Bialowolski et al., 2022). سواد مالی بیشتر می‌تواند تاب آوری مالی را افزایش دهد و ریسک‌هایی مانند پرداخت بدهی‌های زیاد را کاهش دهد (Klapper & Lusardi, 2020). تاب آوری مالی به توانایی فرد در مدیریت نتایج نامطلوب اقتصادی، به ویژه نتایج پیش‌بینی نشده اشاره دارد (Sakyi-Nyarko et al., 2022).

فرضیه ۴: رفتار مالی زنان شاغل بر تاب آوری مالی آنها تأثیر مثبت و معناداری دارد.

فرضیه ۵: سواد مالی زنان شاغل بر تاب آوری مالی آنها تأثیر مثبت و معناداری دارد.

عملکرد مالی

عملکرد مالی نشان‌دهنده موفقیت یک شرکت است و می‌توان آن را به عنوان نتایج حاصل از عملیات مختلفی که توسط مدیران شرکت انجام می‌شود، در نظر گرفت. این عملکرد از طریق تحلیل‌هایی که برای ارزیابی میزان دستیابی به اهداف مالی شرکت صورت می‌گیرد،

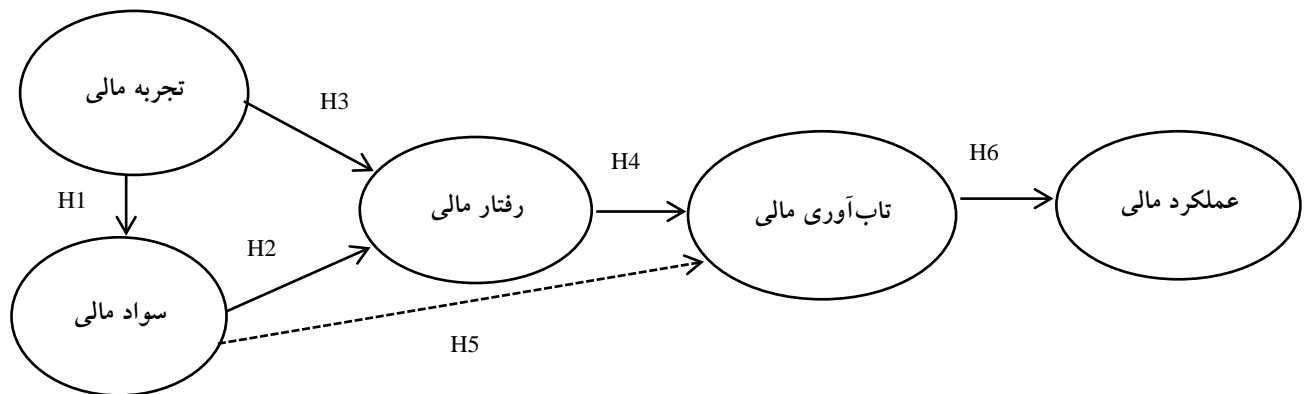
سنجیده می‌شود. در واقع، عملکرد مالی یک شرکت با توجه به معیارهای مختلف مالی مانند سودآوری، نقدینگی، کارایی و رشد، ارزیابی و تحلیل می‌شود تا میزان موفقیت آن در دستیابی به اهداف تعیین شده مشخص شود (Fahim, 2020).

سطح بالای سواد مالی مالکان و مدیران می‌تواند به طور قابل توجهی عملکرد شرکت را بهبود بخشد، زیرا این دانش به آن‌ها این امکان را می‌دهد که سیستم‌هایی برای ثبت، تحلیل و مدیریت اطلاعات مالی ایجاد کنند. این سیستم‌ها به مدیران کمک می‌کند تا تصمیمات مالی بهتری بگیرند و عملکرد کارآمدتری داشته باشند، که در نتیجه به بهبود ظرفیت‌های مؤسسه و رشد سریع‌تر آن کمک می‌کند. علاوه بر این، سواد مالی بالا به بهبود نظارت بر جریان نقدی، دسترسی به سرمایه و کاهش قصور در پرداخت بدهی‌ها منجر می‌شود، و در نهایت مالکان می‌توانند تمرکز بیشتری بر عملیات تجاری خود داشته باشند تا عملکرد کلی شرکت را بهبود بخشند (ابوسعیدی و همکاران، ۱۴۰۰).

سواد مالی بر عملکرد مالی تأثیر بسزایی دارد، هر چه سطح دانش سواد مالی بر عملکرد مالی یک سازمان بالاتر باشد، در تصمیم‌گیری‌ها در مقایسه با سایر سازمان‌ها بهتر عمل خواهد کرد. بنابراین سواد مالی تأثیر مثبت و معناداری بر عملکرد مالی دارد (Miswanto et al., 2024).

با استنباط به مطالعات انجام شده در حوزه شاخص‌هایی همچون سواد، تجربه، رفتار مالی و ارتباط آن‌ها با یکدیگر و همچنین تأثیر آن‌ها بر عملکرد مالی سازمان‌ها، حال می‌توان فرصه زیر را نیز در نظر گرفت:

فرضیه ۶: تاب‌آوری مالی زنان شاغل بر عملکرد مالی آن‌ها تأثیر مستقیم و معناداری دارد.

شکل ۱: مدل مفهومی تحقیق

منبع: یافته‌های تحقیق

روش

پژوهش حاضر از نظر نحوه جمع‌آوری اطلاعات، توصیفی-پیمایشی و از نظر جهت‌گیری، کاربردی است. شیوه گردآوری داده‌ها از طریق مطالعات کتابخانه‌ای و پرسشنامه می‌باشد. روش مورد استفاده برای تحلیل داده‌ها مدل‌سازی معادلات ساختاری است. در این تحقیق پس از بررسی ادبیات تحقیق و استخراج متغیرها، فرضیات تحقیق مشخص و مدل اولیه توسط نویسندگان طراحی شد. در ادامه به منظور بررسی و تایید روابط تعریف شده و بعلت کوچک بودن نمونه تحقیق، از روش کمینه مربعات جزئی با استفاده از نرم‌افزار Smart-PLS3 مدل اولیه تجزیه و تحلیل شد. برای این کار پرسشنامه‌ای دارای ۳۱ سؤال براساس متغیرهای مدل طراحی شد. در جدول ۱ متغیرهای تحقیق مستخرج از ادبیات تحقیق نشان داده شده است.

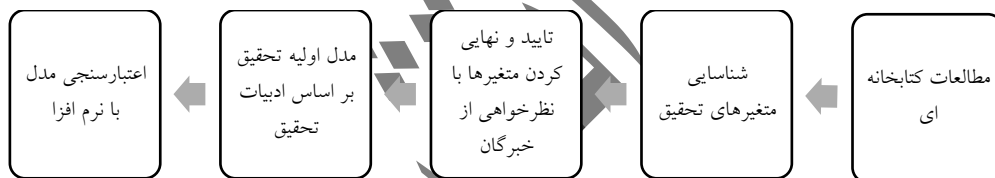
جدول ۱: متغیرها و شاخص‌های تحقیق

منبع	شاخص‌های متغیر	متغیرهای تحقیق
Adam et al. (2017); Fazli Sabri et al. (2012); Renaldo et al. (2020); Sumani and Roziq (2020)	- پس انداز - تهیه وجه آتی - پرداخت بموقع صورت حساب - کنترل هزینه‌ها	رفتار مالی
Asmin et al.(2021) Tuffour et al. (2022); Renaldo et al. (2020) و Agyapong and Attram (2019);	- دانش عمومی از امور مالی - دانش جمع‌آوری سرمایه و پس انداز - دانش بیمه - دانش سرمایه‌گذاری	سواد مالی
Tuffour et al. (2022); Ahmad and Jamil (2020);	- گردش مالی	عملکرد مالی

Agyapong and Attram (2019); Maduekwe and Kamala (2016); Asmin et al (۲۰۲۱) .	- کارایی هزینه - سود و زیان - بازده سرمایه
Aulia et al., 2023	- اولویت بندی مهمترین نیازها در بودجه - پس انداز پول باقی مانده یا درآمد پیش بینی نشده - در نظر گرفتن بودجه ویژه برای هزینه های غیرمنتظره - گرفتن اعتبار بدهی عاقلانه
Dewi et al., 2020	- پس انداز اضطراری - بررسی سوابق مالی - داشتن تجربه در مدیریت دارایی های شخصی - داشتن تجربه سرمایه گذاری در بورس - دارای سابقه پس انداز در موسسه مالی غیر بانکی
منبع: ادبیات تحقیق	

یکی از رویکردهای تعیین حداقل حجم نمونه در روش PLS، استفاده از جدول اندازه نمونه بر اساس قدرت آماری ۸۰ درصد هاینر و هالت (۲۰۱۴) است. در پژوهش حاضر، براساس حداقل R^2 برابر با ۰/۲۵ و با توجه به سطح معنی داری ۵ درصد و با در نظر گرفتن قدرت آماری ۸۰ درصد برای پیچیدگی خاص مدل (حداکثر متغیرهای مستقل در مدل های اندازه گیری)، به جدول ۱ در ضمیمه استناد شد. از آنجایی که حداکثر متغیر مستقل در مدل پژوهش مربوط به معیار تجربه مالی برابر با ۵ مولفه بود، مطابق با جدول ضمیمه حداقل می بایست ۴۵ نفر به عنوان اعضای نمونه انتخاب شوند، که در این مرحله از پژوهش، ۶۵ پرسشنامه تکمیل شد. برای سنجش و ارزیابی پرسشنامه و یا هر ابزار سنجشی، از ملاک روایی استفاده می شود. در این پژوهش برای بررسی روایی پرسشنامه، از روایی صوری استفاده شد، بدین صورت که پرسشنامه توسط چند نفر از صاحب نظران و خبرگان بررسی و اصلاحات لازم اعمال شد و بدین طریق روایی صوری پرسشنامه مورد تأیید قرار گرفت. در این رویکرد به منظور برازش مدل مفهومی پژوهش، سه سطح مدل اندازه گیری که نشان دهنده بررسی ارتباط میان سوالات و متغیرهای پژوهش (تعیین روایی و پایایی)، مدل ساختاری که نشان دهنده ارتباط میان متغیرها با یکدیگر و برازش کلی مدل که

نشان‌دهنده ارزیابی کلی از مدل ارائه شده می‌باشد، مورد ارزیابی قرار گرفته است. به منظور بررسی روایی در این پژوهش از ابزار روایی همگرا^۱ استفاده شده است. روایی همگرا نشان‌دهنده همبستگی سوالات مرتبط با یک متغیر با همان متغیر است که با استفاده از دو معیار ضرایب بار عاملی^۲ و میانگین واریانس به اشتراک^۳ گذاشته مورد سنجش قرار گرفته است (Hair et al., 2021). به منظور سنجش پایایی از معیارهای آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی استفاده شده است. آلفای کرونباخ نشانگر میزان همبستگی یک سازه و شاخص‌های مربوط به آن است که حد قابل قبول برای این معیار مقدار ۰/۷ می‌باشد. همچنین معیار پایایی ترکیبی، پایایی سازه‌ها را نه به صورت مطلق بلکه با توجه به همبستگی سازه‌هایشان با یکدیگر محاسبه می‌کند. در صورتی که مقدار پایایی ترکیبی برای هر سازه بالاتر از ۰/۷ باشد نشان از برازش مناسب پایایی مدل دارد (Kineber et al., 2021). همچنین از روش نمونه‌گیری گلوله برفی برای تکمیل پرسشنامه‌ها استفاده شده است. شکل ۲ چارچوب کلی تحقیق را نمایش می‌دهد.

شکل ۲: مراحل انجام تحقیق

یافته‌ها

مدل بدست آمده از ادبیات تحقیق پژوهش که در شکل ۱ به آن پرداخته شد، به منظور برازش آماری در نرم‌افزار Smart PLS3 قرار داده شد تا با استفاده از اطلاعات بدست آمده از پرسشنامه، مورد آزمون قرار بگیرد. جدول ۲ مقادیر روایی و پایایی بدست آمده برای هر یک از ابعاد مدل را نشان می‌دهد.

جدول ۲: مقادیر پایایی و روایی

¹ Convergent validity

² Outer Loadings

³ Average Variance Extracted (AVE)

متغیرهای پژوهش	گویه‌های مرتبط با هر متغیر	ضرایب بار عاملی	AVE	آلفای کرونباخ	پایایی ترکیبی
تجربه مالی	FE1	۰/۸۳۳	۰/۶۶۷	۰/۷۵۱	۰/۸۵۹
	FE2	۰/۸۲۵			
	FE3	۰/۷۹۱			
	FE4	۰/۸۰۱			
	FE5	۰/۸۴۳			
سواد مالی	FK1	۰/۸۳۸	۰/۶۸۸	۰/۷۷۳	۰/۸۶۷
	FK2	۰/۸۳۷			
	FK3	۰/۷۸۳			
	FK4	۰/۸۳۹			
رفتار مالی	FB1	۰/۷۹۴	۰/۶۷۵	۰/۷۵۹	۰/۸۸۳
	FB2	۰/۷۹۷			
	FB3	۰/۸۰۸			
	FB4	۰/۸۱۷			
تاب‌آوری مالی	FR1	۰/۸۰۴	۰/۶۴۵	۰/۸۱۷	۰/۸۷۹
	FR2	۰/۷۷۹			
	FR3	۰/۸۱۴			
	FR4	۰/۷۸۸			
عملکرد مالی	FP1	۰/۸۱۲	۰/۷۱۵	۰/۸۰۳	۰/۸۸۴
	FP2	۰/۸۱۰			
	FP3	۰/۸۲۲			
	FP4	۰/۸۳۳			

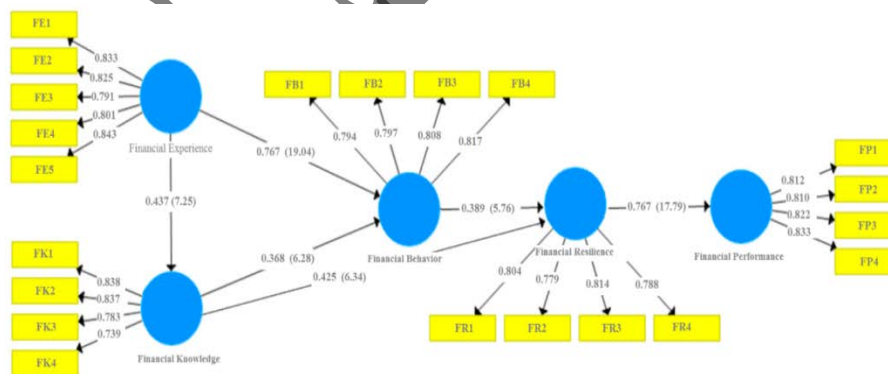
با توجه به مقادیر به دست آمده در جدول ۲ و با توجه به توضیحات ارائه شده در بخش روش‌شناسی پژوهش، پایایی و روایی پرسشنامه پژوهش مورد تأیید قرار گرفته است. به منظور برازش کلی مدل از شاخص SRMR استفاده گردیده که مقدار به دست آمده در این پژوهش برابر با ۰/۰۶۴ است که نشان از برازش مناسب کلی مدل این پژوهش دارد. مقادیر آماره تی برای تمامی مسیرها باید از میزان استاندارد قدرمطلق ۱/۹۶ بالاتر باشد (Lin & Powell, 2021). در این مقادیر آماره تی برای تمامی روابط بالاتر از مقدار ۱/۹۶ است

که گواهی بر وجود رابطه‌های معنی‌دار بین ابعاد پژوهش است. در جدول ۳ ضرایب مسیر و آماره تی و همچنین شدت ارتباطات نشان داده شده است.

جدول ۳: نتایج حاصل از آماره تی و ضرایب مسیر

ردیف	رابطه	نوع رابطه	ضریب مسیر	آماره t	شدت تأثیر	پهنای آزمون
۱	تجربه مالی - سواد مالی	مستقیم	۰/۴۳۷	۷/۲۵	۰/۲۳۵	تأیید
۲	تجربه مالی - رفتار مالی	مستقیم	۰/۷۶۷	۱۹/۰۴	۰/۳۹۰	تأیید
۳	سواد مالی - رفتار مالی	مستقیم	۰/۳۶۸	۶/۲۸	۰/۱۸۹	تأیید
۴	سواد مالی - تاب‌آوری مالی	مستقیم	۰/۴۲۵	۶/۳۴	۰/۲۱۹	تأیید
۵	رفتار مالی - تاب‌آوری مالی	مستقیم	۰/۳۸۹	۵/۷۶	۰/۱۶۰	تأیید
۶	تاب‌آوری مالی - عملکرد مالی	مستقیم	۰/۷۶۷	۱۷/۷۹	۰/۲۵۵	تأیید

با توجه به نتایج حاصل از جدول ۳، تمامی روابط در این پژوهش مورد تأیید قرار گرفته است. در شکل ۳ مقادیر آماره t و ضرایب مسیر نیز نشان داده شده است.

شکل ۳: مقادیر آماره t و ضرایب مسیر

یکی از ابزارهای سنجش روایی همگرا جدول فورنل و لارکر^۱ است. معیار فورنل و لارکر که برای ارزیابی روایی واگرا در مدل معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی به کار می‌رود، توسط فورنل و لارکر پیشنهاد شده است. این شاخص به منظور ارزیابی روایی واگرای هر سازه در مدل حداقل مربعات جزئی مورد استفاده قرار می‌گیرد. معیار فورنل و لارکر به عنوان یک معیار برای سنجش روایی واگرا یا تشخیصی که نشان‌دهنده وجود همبستگی‌های جزئی بین شاخص‌های یک سازه و شاخص‌های سازه‌های دیگر است، به کار می‌رود. به منظور بررسی میزان روای واگرا در این ماتریس می‌بایست اعداد قطر اصلی از اعداد مربوط به سمت چپ و پائین در هر سطر و ستون بزرگتر باشد (Masroor, Nur Alam, Adnan, & Jahan, 2020).

جدول ۴: ماتریس فورنل - لارکر

عامل	تجربه مالی	سواد مالی	رفتار مالی	تاب‌آوری مالی	عملکرد مالی
تجربه مالی	۰/۹۱۶				
سواد مالی	۰/۸۵۱	۰/۹۱۱			
رفتار مالی	۰/۸۲۱	۰/۸۰۴	۰/۸۸۶		
تاب‌آوری مالی	۰/۸۰۱	۰/۷۵۶	۰/۷۶۹	۰/۹۱۳	
عملکرد مالی	۰/۷۸۹	۰/۸۴۹	۰/۸۰۳	۰/۸۱۴	۰/۸۷۹

بر اساس اطلاعات بدست آمده حاصل از جدول ۴ روایی واگرا مدل پژوهش مورد تأیید قرار گرفت زیرا اعداد قطر اصلی نسبت به اعداد سمت چپ و یا پائین بزرگتر هستند.

جدول ۵: برازش ساختاری مدل پژوهش

¹ Fornell-Larcker

متغیر	مقادیر اشتراکی (Commonality)			Q ²	Redundancy= R ² ×Commonality
مبنای تحلیل	۰/۰۲	۰/۱۵	۰/۳۵	ضعیف	متوسط قوی
تجربه مالی	-	-	۰/۸۹	-	-
سواد مالی	۰/۳۶۵	۰/۸۵	۰/۶۸۳	۰/۵۸	۰/۶۸۳
رفتار مالی	۰/۳۵۷	۰/۹۱	۰/۶۸۱	۰/۶۲	۰/۶۸۱
تاب- آوری مالی	۰/۳۵۶	۰/۸۷	۰/۶۵۸	۰/۵۷	۰/۶۵۸
عملکرد مالی	۰/۴۱۲	۰/۹	۰/۶۷۵	۰/۶۱	۰/۶۷۵

به منظور سنجش برازش کلی پژوهش علاوه بر شاخص SRMR، از شاخص GOV نیز استفاده گردیده است. معیار GOF یک مفهوم است که در آمار و آنالیز داده‌ها استفاده می‌شود تا میزان تطابق بین یک مدل آماری (نظری) و داده‌های واقعی یا مشاهده شده را اندازه‌گیری کند. در واقع، GOF می‌سنجد که مدل آماری مورد استفاده توانسته به خوبی داده‌ها را پیش‌بینی کند و آیا تفاوت‌های معناداری بین داده‌های واقعی و پیش‌بینی مدل وجود دارد یا خیر. برای شاخص GOF سه معیار در سه سطح در نظر گرفته شده است که در این سه سطح در صورتی که GOF یک مدل، بالاتر از ۰/۳۵ باشد، آن مدل از برازش قوی برخوردار است (Raza, Rather, Iqbal, & Bhutta, 2020). بنابراین می‌توان گفت مدل این تحقیق قوی برازش می‌شود.

املاہ انتشار

بحث و نتیجه‌گیری

توسعه گردشگری شرایط کاری بهتری را نسبت به مشاغل سنتی برای زنان فراهم می‌کند، دسترسی به شبکه‌های همبستگی اجتماعی را تسهیل می‌کند و از فعالیت‌های کارآفرینانه زنان حمایت می‌کند (Bolukoglu & Gozukucuk, 2023). برنامه‌ریزی و اجرای مقررات و برنامه‌ها، به‌ویژه برای زنان، در محیط مالی پرشتاب امروزی و پس از همه‌گیری کوید-۱۹ امری بسیار مهم است. در دوران معاصر، زنان به اندازه مردان، به ثبات مالی خانواده کمک می‌کنند (Sundarasan et al., 2023).

یافته‌های تحقیق حاکی از آن است که تجربه مالی به عنوان متغیر مستقل بر سواد مالی و رفتار مالی تاثیر می‌گذارد. رفتار مالی نیز تحت تاثیر تجربه و سواد مالی بر تاب‌آوری مالی اثر دارد و در نهایت تاب‌آوری مالی بر عملکرد تاثیر مستقیم خواهد داشت. سپس تمام این روابط مورد آزمون قرار گرفت و تایید شد. در ادامه یافته‌های تحقیق مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد و به ارائه پیشنهادها و کاربردی متناسب با یافته‌های تحقیق پرداخته شده است. براساس نتایج تحقیق حاضر سواد مالی و رفتار مالی دارای تاثیر مثبت بر تاب‌آوری است که در تحقیق Kaiser. et al., 2022، حسن^۱ و همکاران (۲۰۱۸)، Pandin et al., 2021 و Agatha et al., 2023 نیز تایید شده است. تاب‌آوری مالی از فرآیندها و پویایی‌هایی ناشی می‌شود که منابع مالی را ایجاد یا حفظ می‌کند و باعث می‌شود تا بتوان با موفقیت با رویدادهای غیرمنتظره روبرو شد. سواد مالی یک سرمایه انسانی حیاتی برای تاب‌آوری است (Ariana et al., 2024). درآمد جزء مهمی از تاب‌آوری مالی است. درآمد را می‌توان با مقررات محل کار مانند حقوق و دستمزد استعلاجی و مرخصی، همچنین با بیمه‌نامه‌های خصوصی حفظ کرد.

اگر افراد به خوبی نسبت به شیوه پس‌انداز، سرمایه‌گذاری و استقراض آگاهی داشته باشند و به عبارتی از دانش و سواد مالی خوبی برخوردار باشند، میزان تاب‌آوری مالی را افزایش می‌دهد. می‌توان با ارائه آموزش مالی با کیفیت بالا، سطح سواد مالی را بالا برد. مطالعات مختلف نشان داده است که افرادی که آموزش‌های مالی با کیفیت خوبی دریافت می‌کنند، نسبت به افرادی که چنین آموزش‌هایی را ندیده‌اند، احتمال بیشتری برای شروع پس‌انداز و برنامه‌ریزی برای آینده دارند (Kaiser et al., 2022). تاب‌آوری را نمی‌توان

به سرعت ایجاد کرد، اما می‌توان سطح دانش را بهبود بخشید که منجر به پیشرفت‌های قابل توجهی در آینده می‌شود (Andreou et al., 2023)

مطالعات مختلف نشان داده است که زنان اغلب به دنبال کسب مشاوره از متخصصان مالی هستند. مشاوره مالی می‌تواند جایگزینی برای سطوح پایین سواد مالی باشد، به عبارتی افراد با سواد مالی پایین با موانع بیشتری برای جمع‌آوری و پردازش اطلاعات روبرو هستند و بنابراین هنگام مراجعه به مشاور، در هزینه‌های اطلاعات و جستجو صرفه‌جویی بیشتری می‌کنند. زنان از مشاوره برای کسب مهارت‌های مالی استفاده می‌کنند (Aguiar-Díaz & Zagalaz-Jiménez, 2022).

سیاست‌گذاران مالی برای بهبود سواد مالی می‌توانند آموزش‌های مالی را ارائه دهند. چنین آموزش‌هایی باید از سنین پایین شروع شود تا عادات و رفتارهای مثبت را در بین افراد شکل دهد و دانش و مهارت‌های مالی را به آن‌ها منتقل کند. آموزش مالی می‌تواند برای کمک به افراد برای مدیریت موثر پول خود و بهبود دانش و تشویق به تغییر نگرش و رفتار استفاده شود.

سواد مالی می‌تواند مردم را از محصولات و خدمات مالی موجود آگاه کند. وقتی مردم می‌دانند که برخی محصولات و خدمات مالی می‌تواند رفاه آن‌ها را افزایش دهد، تمایل دارند با داشتن حساب بانکی در بخش مالی مشارکت کنند. افزایش سواد مالی باعث بهبود سرمایه‌گذاری نیز می‌شود. سواد مالی همچنین می‌تواند به افراد کمک کند تا ثبات مالی داشته باشند، به مدیریت بودجه بپردازند، پس‌انداز کنند تا بتوانند صورت‌حساب‌ها را در زمان مقرر پرداخت کنند و برای بازنشستگی خود برنامه‌ریزی کنند (Ariana et al., 2024).

سواد مالی به عنوان عاملی است که افراد را در برابر از دست دادن تاب‌آوری مالی محافظت می‌کند (Bialowolski et al., 2022). تاب‌آوری مالی بالاتر را می‌توان با بهبود مشوق‌های رفتاری به دست آورد. در نتیجه، سیاست‌گذاران و دست‌اندرکاران می‌توانند برنامه‌هایی را در نظر بگیرند که سواد مالی را ارتقاء می‌دهد. همچنین تاب‌آوری مالی را می‌توان با ارتقای رفاه و استانداردهای زندگی در جامعه افزایش داد. سواد و دانش مالی به زنان مهارت و تجربه می‌دهد تا بهتر بتوانند بر رفاه مالی آینده خود کنترل داشته باشند.

منابع دیجیتال می‌توانند انتقال سواد مالی را از طریق ربات‌های چت در وب‌سایت‌ها و اپلیکیشن‌های ارائه‌کننده خدمات مالی، گزارش‌های دوره‌ای از وضعیت مالی و از این طریق

تاب‌آوری مالی را افزایش دهند. این موضوع به زنان شاغل کمک می‌کند تا بهتر بتوانند با رویدادهای غیرمنتظره مانند کاهش حقوق یا از دست دادن شغل کمک کنند (Khan & Suriseti, 2020). ارتقاء سواد مالی، به ویژه در میان زنان، به بهبود رفتار مالی و رفاه کلی اقتصادی آن‌ها کمک می‌کند.

براساس نتایج تحقیق حاضر تجربه مالی بر سواد مالی تأثیر مستقیم و معناداری دارد. به عبارتی افرادی که تجربه مالی داشتند، از سطح سواد مالی بالاتری برخوردارند که این امر تحت تأثیر دانش و مهارت‌های آن‌ها است. این یافته مشابه یافته تحقیق‌های دوی^۱ و همکاران (۲۰۲۰) و وانگ و لیو^۲ (۲۰۲۳) است. در این تحقیق‌ها مطرح شده است که آگاهی و تجربه مالی با هم به دانش و مهارت‌های مالی و دستیابی به شایستگی کمک می‌کند. افرادی که سطوح بالاتری از تجربه مالی دارند، از سواد مالی بیشتری برخوردارند و در مدیریت مالی خود مؤثرتر عمل می‌کنند.

تحقیقات انجام شده نشان داده است که زنان مدیران مالی خوبی هستند و در مدیریت مالی قابل اعتمادتر می‌باشند. یکی از دلایل این موضوع این است که زنان به طور منظم و با دقت بیشتری پول خود را پس‌انداز کرده و همچنین امور مالی را با دقت و به طور کامل مدیریت می‌کنند (Dewi et al., 2022). زنان باید به ویژه در مورد شیوه پس‌انداز، مقایسه قیمت‌ها هنگام خرید و داشتن برنامه‌ریزی مالی کوتاه‌مدت و بلندمدت به بهبود رفتار مدیریت مالی خود پردازند.

از دیگر نتایج تحقیق حاضر این است که سواد مالی و تجربه مالی تأثیر مستقیمی بر رفتار مالی دارد (Bernando, 2023; Morris et al., 2022; Bernando et al., 2023). در تحقیق هیردینیس و لستاری^۳ (۲۰۲۱) مطرح شده است که تجربه مالی در تعیین رفتار مالی افراد تأثیرگذار است. هر چه فرد تجربه مالی بیشتری داشته باشد، رفتار بهتری در مدیریت امور مالی دارد. افراد از تجربیات مالی خود برای یادگیری نحوه مدیریت منابع خود و اتخاذ تصمیمات مالی آتی استفاده می‌کنند. اگر کسی بتواند از دانشی که دارد استفاده کند و از طریق آموزش و تجربه آن دانش را کامل کند، از نظر مالی از شایستگی خوبی برخوردار خواهد بود. براساس مطالعات، انگیزه فرد

¹ Dewi

² Wang & Liu

³ Hirdinis & Lestari

برای داشتن زندگی بهتر با یادگیری از تجربه است (Afifi & Setyorini, 2023). تجربه را می‌توان از تجربه شخصی، دوستان، خانواده یا سایر افرادی که تجربه بیشتری دارند آموخت تا مدیریت، تصمیم‌گیری و رفتار مالی را بهبود بخشید.

برخورداری از سواد مالی به زنان کمک می‌کند تا تصمیمات عاقلانه بگیرند، پس‌انداز بیشتری برای دوران بازنشستگی داشته باشند، سرمایه‌گذاری را با دقت مدیریت کنند و امور مالی خانوار را بهتر مدیریت کنند. بنابراین افزایش سطح دانش مالی زنان به رفتار مالی بهتر در آن‌ها منجر خواهد شد. سواد مالی به عنوان مبنایی برای تصمیم‌گیری در زندگی روزمره، مورد نیاز است. سواد مالی می‌تواند مشارکت در بازارهای مالی را تسهیل کند و از این طریق بر رفتار مالی تأثیر بگذارد.

در مطالعات انجام شده اثر تاب‌آوری بر عملکرد مالی مورد بررسی قرار نگرفته است، حال آنکه در این تحقیق بین این دو رابطه مثبت و مستقیمی وجود دارد. توجه به تاب‌آوری باعث می‌شود تا بتوان در طول یک بحران، از سیاست سرمایه‌گذاری مؤثری بهره برد (Zhang et al., 2023).

یکی از محدودیت‌های مطالعات تجربی، اندازه نمونه‌های مورد بررسی است. در تحقیق حاضر تعداد ۶۵ نفر از زنان شاغل در بخش گردشگری به عنوان نمونه تحقیق انتخاب شدند. پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده، به بررسی تعداد بیشتری از افراد در مشاغل مختلف حوزه گردشگری و مهمان‌نوازی، پرداخته شود. به دلیل اینکه اطلاعات این تحقیق با نظرخواهی از افراد جمع‌آوری شده است، ممکن است افراد اطلاعات نادرست یا اشتباه در پاسخگویی به سوالات را ارائه داده باشند که این امر ممکن است باعث کاهش دقت نتایج شود. بنابراین، در تحقیقات آینده بهتر است از روش‌های دیگر جمع‌آوری داده مانند مصاحبه با افراد استفاده شود.

تعارض منافع

تعارض منافع وجود ندارد.

ORCID

Faezeh Sadat Mirfakhradini
Fatemeh Azizi

<https://orcid.org/0000-0002-8457-0769>

<https://orcid.org/0000-0002-5741-6838>

املاه انتشار

منابع

۱. شفیعی، حسن و گوشکی، اعظم. (۱۴۰۳). بررسی شیوه‌های غلبه بر موانع افزایش سواد مالی زنان. دوازدهمین کنفرانس بین‌المللی تحقیقات بین‌رشته‌ای در مدیریت، حسابداری و اقتصاد در ایران.
۲. مرجانی، علی و ایمانی، حمیدرضا. (۱۴۰۱). نقش جنسیت زنان در سواد مالی و رفتار مالی، سومین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع، مدیریت و حسابداری.
۳. موحد، علی، طهماسبی، اصغر و غلامعلی فرد، نسرين. (۱۴۰۲). تحلیلی بر تجربه معنوی گردشگران زن خارجی در ایران. فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، ۱۸(۶۱)، ۳۴-۳۷. doi: 10.22054/tms.2023.71544.2789
۴. میرفخرالدینی، فائزه السادات، ابراهیمی، میلاد و جندقی اردکانی، فرزانه. (۱۴۰۳). شناسایی و تحلیل اهمیت-عملکرد شاخص‌های مؤثر بر عملکرد مالی در هتل‌های استان یزد. فصلنامه مطالعات مدیریت گردشگری، ۱۹ (۶۵)، ۱۳۴-۹۹. doi: 10.22054/tms.2024.76171.2883
۵. نوروزی، اشرف، منصوری، احسان و سمیعی اصفهانی، سروش. (۱۴۰۱). تحلیل تاثیر نگرش مالی بر عملکرد سرمایه‌گذاری با میانجی‌گری رفتار مالی - رویکرد تحلیل معادلات ساختاری. فصلنامه علمی کارافن، ۱۹(۲)، ۴۹۵-۵۱۹. doi: 10.48301/kssa.2022.312336.1806
- Afifi, S., & Setyorini, H. (2023). The Effect of Financial Literacy, Financial Experience, and Income Level on Family Financial Behavior. *Management Studies and Entrepreneurship Journal (MSEJ)*, 4(5), 5995-6002. [10.37385/msej.v4i5.1713](https://doi.org/10.37385/msej.v4i5.1713)
- Agatha, M. K., Aulia, R. L., & Pandin, M. Y. R. (2023). The Effect of Financial Literacy and Financial Behavior on Financial Resilience in MSMEs (Study of MSME Actors in Ngagel Village, Surabaya). *Finance: International Journal of Management Finance*, 1(2), 66-75. [10.31219/osf.io/6y2gf](https://doi.org/10.31219/osf.io/6y2gf)
- Aguiar-Díaz, I., & Zagalaz-Jiménez, J. R. (2022). Women and financial literacy in Spain. Does marital status matter?. *Journal of Women & Aging*, 34(6), 785-799. [10.1080/08952841.2021.1991194](https://doi.org/10.1080/08952841.2021.1991194)
- Andreou, P. C., Anyfantaki, S., & Atkinson, A. (2023). Financial literacy for financial resilience: Evidence from Cyprus during the pandemic period. *Cyprus Economic Policy Review*, 17(1), 27-54. [10.2139/ssrn.4396319](https://doi.org/10.2139/ssrn.4396319)

- Aprilia, R., Lestari, B. A. H., & Ridhawati, R. (2024, October). The Influence of Financial Literacy on Financial Management (Study At Gunung Tunak Tourism Park in Mertak Village). In *International Student Conference on Accounting and Business* (Vol. 3).
- Ariana, I., Wiksuana, I., Candraningrat, I., & Baskara, I. (2024). The effects of financial literacy and digital literacy on financial resilience: Serial mediation roles of financial inclusion and financial decisions. *Uncertain Supply Chain Management*, 12(2), 999-1014. [10.5267/j.uscm.2023.12.008](https://doi.org/10.5267/j.uscm.2023.12.008)
- Arquero, J. L., Fernández-Polvillo, C., & Jiménez-Cardoso, S. M. (2024). Financial literacy in tourism and management & business administration entry-level students: A comparative view. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 34, 100474. [10.1016/j.jhlste.2023.100474](https://doi.org/10.1016/j.jhlste.2023.100474)
- Aulia, R. L., Agatha, M. K., & Pandin, M. Y. R. (2023). *The Effect of Financial Literacy and Financial Behavior on Financial Resilience in MSMEs (Study of MSME Actors in Ngagel Village, Surabaya)* (No. 6y2gf). Center for Open Science. [10.31219/osf.io/6y2gf](https://doi.org/10.31219/osf.io/6y2gf)
- Belayeth Hussain, A. H. M., Endut, N., Das, S., Chowdhury, M. T. A., Haque, N., Sultana, S., & Ahmed, K. J. (2019). Does financial inclusion increase financial resilience? Evidence from Bangladesh. *Development in Practice*, 29(6), 798-807. [10.1080/09614524.2019.1607256](https://doi.org/10.1080/09614524.2019.1607256)
- Bernardo, F. O. (2023). Financial access, financial literature, and financial experience and the impact on MSMEs' financial behavior. *Jurnal Mantik*, 6(4), 3800-3807. [10.35335/mantik.v6i4.3107](https://doi.org/10.35335/mantik.v6i4.3107)
- Bernardo, F. O., Ray, E. L., & Oktaviano, B. (2023). SME'S Financial Behavior; Access to Finance, Financial Literacy and Financial Experience. *Jurnal Ekonomi*, 12(04), 1790-1798.
- Bialowolski, P., Cwynar, A., & Weziak-Bialowolska, D. (2022). The role of financial literacy for financial resilience in middle-age and older adulthood. *International Journal of Bank Marketing*, 40(7), 1718-1748. [10.1108/IJBM-10-2021-0453](https://doi.org/10.1108/IJBM-10-2021-0453)
- Bolukoglu, A., & Gozukucuk, T. (2024). Tourism development and women employment: A study on the European union countries. *Tourism Economics*, 30(2), 442-456. [10.1177/13548166231155535](https://doi.org/10.1177/13548166231155535)
- Bouhmid, K. (2023). Gendered Tourism: Moroccan Female Workers in The Local Tourism Industry. *Tourism Culture & Communication*, 23(4), 347-355. [10.3727/109830422X16595612245861](https://doi.org/10.3727/109830422X16595612245861)
- Clark, R. L., Lusardi, A., & Mitchell, O. S. (2021, May). Financial fragility during the COVID-19 pandemic. In *AEA Papers and Proceedings* (Vol. 111, pp. 292-296). 2014 Broadway, Suite 305, Nashville, TN 37203: American Economic Association. [10.1257/pandp.20211000](https://doi.org/10.1257/pandp.20211000)
- Dewi, V. I. (2022). How do demographic and socioeconomic factors affect financial literacy and its variables?. *Cogent Business & Management*, 9(1), 2077640. [10.1080/23311975.2022.2077640](https://doi.org/10.1080/23311975.2022.2077640)
- Dewi, V. I., Febrian, E., Effendi, N., Anwar, M., & Nidar, S. R. (2020). Financial literacy and its variables: The evidence from Indonesia.

- Economics & Sociology*, 13(3), 133-154. 10.14254/2071-789X.2020/13-3/9
- Espinoza-Delgado, J., & Silber, J. (2024). Gender Gaps in Financial Literacy: Evidence from Argentina, Chile, and Paraguay. *Feminist Economics*, 30(1), 134-171. 10.1080/13545701.2023.2278798
- García-Santillán, A. (2024). Financial Behavior and Knowledge Regarding Debt Payment and Its Relationship with Sociodemographic Variables. *Journal of Advocacy, Research and Education*, 11(1), 38-46. 10.13187/jare.2024.1.38
- Gunawan, V., Dewi, V. I., Iskandarsyah, T., & Hasyim, I. (2021). Women's Financial Literacy: Perceived Financial Knowledge and Its Impact on Money Management. *Economics and Finance in Indonesia*, 67(1), 2. 10.47291/efi.v67i1.720
- Hair Jr, J. F., Hult, G. T. M., Ringle, C. M., Sarstedt, M., Danks, N. P., & Ray, S. (2021). *Partial least squares structural equation modeling (PLS-SEM) using R: A workbook* (p. 197). Springer Nature. 10.1007/978-3-030-80519-7
- Hassan, N. M., Kassim, E. S., & Ma'on, S. N. (2018). Factors influencing individual financial resilience in facing economic crisis: Does financial literacy really help. *International Journal of Academic Research in Business and Social Sciences*, 8(11), 1613-1623. 0.6007/IJARBS/v8-i11/5284
- Hauff, J. C., & Hermansson, C. (2024). "Buy him some Tesla stocks for his baptism": Gender differences among young savers. *Journal of Behavioral and Experimental Finance*, 44, 100996. 10.1016/j.jbef.2024.100996
- Hermawan, A., & Sudarsono, N. (2023). The Impact Of Financial Literacy, Financial Attitudes And Financial Behaviour On MSMEs Growth. *International Journal of Science, Technology & Management*, 4(6), 1560-1566.
- Hirdinis, M., & Lestari, E. (2021). Can Financial Knowledge, Attitude And Experience Drive Investors' Financial Behavior?. *IOSR Journal of Economics and Finance*, 12(6), 18-31. 10.9790/5933-1206011831
- Iswari, H. R. (2022). The Role of Financial Literacy on the Financial Performance with Financial Behavior as a Mediation (Case Study on Creative Industry Startups in Malang). *Daengku: Journal of Humanities and Social Sciences Innovation*, 2(5), 688-700. [10.35877/454RI.daengku1134](https://doi.org/10.35877/454RI.daengku1134)
- Khan, F., & Surisetti, S. (2020). Financial well-being of working women: mediating effect of cashless financial experience and digital financial self-socialization. Khan, F and Surisetti, S. *Financial Well-Being of Working Women: Mediating Effect of Cashless Financial Experience and Digital Financial Self-Socialization (2020)*. 10.2139/ssrn.3882140
- Kiliyanni, A. L., & Sivaraman, S. (2018). A predictive model for financial literacy among the educated youth in Kerala, India. *Journal of social service research*, 44(4), 537-547. [10.1080/01488376.2018.1477699](https://doi.org/10.1080/01488376.2018.1477699)

- Kineber, A. F., Othman, I., Oke, A. E., Chileshe, N., & Buniya, M. K. (2021). Impact of value management on building projects success: structural equation modeling approach. *Journal of Construction Engineering and Management*, 147(4), 04021011. [10.1061/\(ASCE\)CO.1943-7862.0002026](https://doi.org/10.1061/(ASCE)CO.1943-7862.0002026)
- Klapper, L., & Lusardi, A. (2020). Financial literacy and financial resilience: Evidence from around the world. *Financial Management*, 49(3), 589-614. [10.1111/fima.12283](https://doi.org/10.1111/fima.12283)
- Lin, X., & Powell, S. R. (2021). Examining the relation between whole numbers and fractions: A meta-analytic structural equation modeling approach. *Contemporary Educational Psychology*, 67, 102017. [10.1016/j.cedpsych.2021.102017](https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2021.102017)
- Lusardi, A., Hasler, A., & Yakoboski, P. J. (2021). Building up financial literacy and financial resilience. *Mind & Society*, 20, 181-187. [10.1007/s11299-020-00246-0](https://doi.org/10.1007/s11299-020-00246-0)
- Masroor, I., Nur Alam, M., Adnan, K. A., & Jahan, I. (2020). Inclination for internationalisation – A key driver to explain the speed of international market entry through the moderation of effectuation decision logic: A study on small and medium software firms of Bangladesh. *Journal for International Business and Entrepreneurship Development*, 12(2-3), 183-198. DOI:10.1504/JIBED.2020.106191
- Mishra, D., Agarwal, N., Sharahiley, S., & Kandpal, V. (2024). Digital Financial Literacy and Its Impact on Financial Decision-Making of Women: Evidence from India. *Journal of Risk and Financial Management*, 17(10), 468. [10.3390/jrfm17100468](https://doi.org/10.3390/jrfm17100468)
- Mishra, D., Kandpal, V., Agarwal, N., Kumar, R., Singh, R., Priyadarshi, N., & Twala, B. (2024). Digital and Financial Literacy for Uplifting Women and Achieving Sustainable Development Goals. *F1000Research*, 13, 1364. [10.12688/f1000research.156744.1](https://doi.org/10.12688/f1000research.156744.1)
- Miswanto, M., Tarigan, S., Wardhani, S., Khuan, H., Rahmadyanti, E., Jumintono, J., ... & Machmud, M. (2024). Investigating the influence of financial literacy and supply chain management on the financial performance and sustainability of SMEs. *Uncertain Supply Chain Management*, 12(1), 407-416. [10.5267/j.uscm.2023.9.011](https://doi.org/10.5267/j.uscm.2023.9.011)
- Morris, T., Maillet, S., & Koffi, V. (2022). Financial knowledge, financial confidence and learning capacity on financial behavior: a Canadian study. *Cogent Social Sciences*, 8(1), 1996919. [10.1080/23311886.2021.1996919](https://doi.org/10.1080/23311886.2021.1996919)
- Nassani, A. A., Aldakhil, A. M., Abro, M. M. Q., Islam, T., & Zaman, K. (2019). The impact of tourism and finance on women empowerment. *Journal of Policy Modeling*, 41(2), 234-254. [10.1016/j.jpolmod.2018.12.001](https://doi.org/10.1016/j.jpolmod.2018.12.001)
- Norouzi, A., Mansouri, E., & Sameie Esfahani, S. (2022). Analyzing the Impact of Financial Attitude on Investment Performance with the Mediation of Financial Behavior - Structural Equation Analysis

- Approach. *Karafan Journal*, 19(2), 567-591. [In Persian] 10.48301/KSSA.2022.312336.1806
- Pandin, M. Y. R., Ratnawati, T., & Yuhertiana, I. (2021). The influence of financial structure, financial literacy and financial behavior on household financial resilience using financial inclusion and financial decision as intervening variables on cancer survivors household in East Java during COVID-19 pandemic. *IJEED (International Journal of Entrepreneurship and Business Development)*, 4(1), 80-90.
- Pastore, F., Webster, A., & Hope, K. (2021). Assessing the role of women in tourism related sectors in the Caribbean. *International Journal of Tourism Research*, 23(3), 378-400. [10.1002/jtr.2413](https://doi.org/10.1002/jtr.2413)
- Pazarskis, M., Kourtesi, S., Konstantinidis, C., & Mavridis, M. (2023). Tourism Industry as a Competitive Advantage of Greece During and After the Economic Crisis: Financial Analysis of Selected Hotel and Shipping Companies. *International Journal of Management, Economics & Social Sciences*, 12(1). [10.32327/IJMESS/12.1.2023.2](https://doi.org/10.32327/IJMESS/12.1.2023.2)
- Puka, H. (2023). Do Financial Literacy and Capability Always Matter? Determinants and Consequences of Financial Literacy and Capability and Their Application to Tokelau.
- Purwidiarti, W., & Tubastuvi, N. (2019). The effect of financial literacy and financial experience on SME financial behavior in Indonesia. *JDM (Jurnal Dinamika Manajemen)*, 10(1), 40-45. [10.15294/jdm.v10i1.16937](https://doi.org/10.15294/jdm.v10i1.16937)
- Rahim, S., & Balan, V. R. (2020). Financial Literacy: The impact on the profitability of the SMEs in Kuching. *International Journal of Business and Society*, 21(3), 1172-1191. [10.33736/ijbs.3333.2020](https://doi.org/10.33736/ijbs.3333.2020)
- Rai, K., Dua, S., & Yadav, M. (2019). Association of financial attitude, financial behaviour and financial knowledge towards financial literacy: A structural equation modeling approach. *FIIB Business Review*, 8(1), 51-60.
- Raza, A., Rather, R. A., Iqbal, M. K., & Bhutta, U. S. (2020). An assessment of corporate social responsibility on customer company identification and loyalty in banking industry: a PLS-SEM analysis. *Management Research Review*. DOI:10.1108/MRR-08-2019-0341
- Sakyi-Nyarko, C., Ahmad, A. H., & Green, C. J. (2022). The gender-differential effect of financial inclusion on household financial resilience. *The Journal of Development Studies*, 58(4), 692-712. [10.1177/2319714519826651](https://doi.org/10.1177/2319714519826651)
- Suharta, R. B., Septiarti, S. W., Kusumawardani, E., Santi, F. U., & Syamsi, I. (2023). Analysis of Women Traders' Approaches to Resilience During the Outbreaks of Covid 19. *Journal of Nonformal Education*, 9(1). [10.15294/jne.v9i1.42494](https://doi.org/10.15294/jne.v9i1.42494)
- Sundarasan, S., Rajagopalan, U., Kanapathy, M., & Kamaludin, K. (2023). Women's financial literacy: A bibliometric study on current research and future directions. *Heliyon*. [10.1016/j.heliyon.2023.e21379](https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2023.e21379)

- Wahyulina, S., Suryani, E., Saufi, A., & Athar, H. S. (2023). Effect of Financial Literacy, Education Level and Gender on the Growth of SMES: Empirical Study on the COVID19 Pandemic Conditions. *JMM Unram-Master of Management Journal*, 12(1), 53-63. 10.29303/jmm.v12i1.766
- Wang, S., & Liu, Y. (2023). Homeownership and financial literacy: evidence from China in the perspective of 'learning by doing'. *Housing Studies*, 1-25. 10.1080/02673037.2023.2228238
- Zhang, X., Wu, K. S., & He, M. (2023). Concave-convex effect of financial resilience on corporate financial performance: quantile regression approach. *Humanities and Social Sciences Communications*, 10(1), 1-14. 10.1057/s41599-023-02169-w

References [In Persian]

1. Shafiei, H. & Gishki, A. (2024). *Exploring ways to overcome obstacles to increasing women's financial literacy*, 12th International Conference on Interdisciplinary Researches in Management Accounting and Economics in Iran.
2. Marjani, A. & Imani, H.R. (2021). *The role of women's gender in financial literacy and financial behavior*, 3rd International Conference on Challenges and New Solutions in Industrial Engineering, Management and Accounting.
3. Movahed, A. , Tahmasbi, A. and Gholamali Fard, N. (2023). An analysis of the spiritual experience of foreign female tourists in Iran. *Tourism Management Studies*, 18(61), 7-34. doi: 10.22054/tms.2023.71544.2789
4. Mirfakhraddini, F. S. , Ebrahimi, M. and Jandaghi ardakani, F. (2024). Identifying and Analyzing the Importance-Performance of Indicators Affecting the Financial Performance in Hotels of Yazd Province. *Tourism Management Studies*, 19(65), 99-134. doi: 10.22054/tms.2024.76171.2883
5. Norouzi, A. , Mansouri, E. and Sameie Esfahani, S. (2022). Analyzing the Impact of Financial Attitude on Investment Performance with the Mediation of Financial Behavior - Structural Equation Analysis Approach. *Karafan Journal*, 19(2), 567-591. doi: 10.48301/kssa.2022.312336.1806